

Wprowadzenie	5
Fascynacja naśladowaniem	5
Duchowość: pojęcie i jego poprzednicy	7
Gwoli prezentacji	9
1. Naśladowanie w Biblii	11
1.1. Abraham jako prototyp	11
1.2. Naśladowanie uczniów	12
1.3. Wielkanoc – kres naśladowania?	20

KOŚCIÓŁ PIERWSZYCH WIEKÓW

2. Męczeństwo – dopełnienie naśladowania	23
2.1. Bycie chrześcijaninem jako indywidualne przestępstwo	24
2.2. Kontynuacja męki Jezusa	26
2.3. Ignacy Antiocheński: stać się podobnym do Zbawiciela	28
2.4. Podsumowanie	31

3. Chrześcijańska asceza – naśladowanie	
jako wypatrywanie Boga	33
3.1. Motywy wczesnochrześcijańskiej ascezy	33
3.2. Duchowość pustyni	37
3.3. Naśladowanie jako walka duchowa	44
3.4. Podsumowanie	49
4. Chrześcijański monastycyzm – naśladowanie	
jako „szkoła służby Bogu”	51
4.1. Grzegorz z Nyssy: „W naśladowaniu dostrzegać	
wytęsknione”	51
4.2. Pachomiusz: „święta wspólnota”	52
4.3. Benedykt z Nursji: „szkoła służby Pańskiej”	54
Podsumowanie: impulsy okresu Ojców	58

ŚREDNIOWIECZE

5. Kres naśladowania? – duchowość wczesnego	
średniowiecza	61
5.1. Niedoceniany przełom	61
5.2. Marcin z Tours: naśladowanie „męża Bożego”	63
5.3. Kolumban z Luxeuil: Opuścić ojczyznę	
dla Chrystusa	64
5.4. Aspekty wczesnośredniowiecznej duchowości	65
5.5. Podsumowanie	70
6. Naśladowanie poprzez przyjęcie postaci Chrystusa –	
epoka bernardyńska	73
6.1. Nowe początki w XI i XII stuleciu	73
6.2. Bernard z Clairvaux: niełatwy święty	75

6.3. „Pieśń, która uczy tylko miłości”: cystersi XII stulecia	79
6.4. Podsumowanie	82
7. Naśladowanie ubogiego Chrystusa – ruchy ubogich w średniowieczu	85
7.1. „Ubodzy Chrystusa”: prostota Ewangelii	85
7.2. Franciszek z Asyżu: dosłowne naśladowanie	89
7.3. Bonawentura: naśladowanie jako odpowiedź pełna wdzięczności	95
7.4. Podsumowanie	97
8. Kobiety w orszaku Jezusa – religijny ruch kobiet w średniowieczu	99
8.1. Eksperyment beginek	99
8.2. Mistyczna duchowość kobiet	102
8.3. Mechtylda z Magdeburga: tęsknota Boga za człowiekiem	105
8.4. Podsumowanie	108
9. Naśladowanie dla wszystkich – nowe drogi dla świeckich	111
9.1. Religijne ruchy świeckich	111
9.2. Walther z Vogelweide: naśladowanie „polityczne”	115
9.3. <i>Devotio moderna</i> : naśladowanie jako droga do wnętrza	116
Podsumowanie: główne aspekty średniowiecznej duchowości	120

NOWOŻYTNOŚĆ I MODERNIZM

10. Bezpieczeństwo w Bogu – mistyka	
i naśladowanie I	123
10.1. Marcin Luter: „Radosna zamiana i spór”	124
10.2. Teresa z Ávila: „Niech nic cię nie przeraża”	126
10.3. Jan Adam Möhler	130
11. Reklamowanie świata dla Boga – mistyka	
i naśladowanie II	135
11.1. Ignacy Loyola: szukanie i znajdowanie Boga we wszystkim	136
11.2. Dietrich Bonhoeffer: naśladowanie jako „atak” na świat	144
11.3. Introwersja i ekstrawersja: naśladowanie w mistyce i w polityce	148
Podsumowanie: perspektywy nowożytnej duchowości	155
12. Odpowiedzialność za siebie przed Bogiem –	
naśladowanie zastępcze	159
12.1. Teresa z Lisieux: noc oddalenia od Boga	160
12.2. Léon Bloy: „Płacić za siebie nawzajem”	162
12.3. „Agonia zamiast narkozy”: naśladowanie bezsilności Boga	166
12.4. Podsumowanie	171

13. Naśladowanie dzisiaj – duchowe impulsy	
współczesności	173
13.1. Sobór Watykański II	173
13.2. Nowe ruchy religijne	179
13.3. Aktualne wyzwania	181
Dygresja:	
Maryja w historii duchowości chrześcijańskiej	189
1. Nowy Testament	189
2. Ojcowie Kościoła	190
3. Średniowiecze	191
4. Duchowość Maryjna dzisiaj	192
Podsumowanie:	
duchowość chrześcijańska	195
1. Zasady	195
2. Akcenty	198
3. Wielość i jedność	203
Bez zakończenia: zrozumienie tylko przez naśladowanie	204
Indeks osób	207